

Een volmacht om te besturen

Mag een aandeelhouder-bestuurder buiten de algemene vergadering van aandeelhouders om zijn bestuurstaken op basis van een volmacht aan een derde overdragen?

Die vraag kwam recent aan de orde in een procedure bij de rechtbank Gelderland.*

Het oordeel van de rechter is kort en krachtig: “nee, dat mag niet”. Een aandeelhouder-bestuurder die buiten de algemene vergadering van aandeelhouders om een volledige volmacht geeft aan een derde om hem als bestuurder te vervangen, handelt in strijd met de wet, meer in het bijzonder, de redelijkheid en billijkheid die binnen de organisatie van een rechtspersoon in acht moet worden genomen.

Positie bestuurder

Een bestuurder ontleent zijn bevoegdheden om te besturen aan een mandaat van de algemene vergadering van aandeelhouders. Een bestuurder is daarbij gehouden zijn taken uit te oefenen in het belang van de vennootschap.

Positie bestuurder niet gelijk aan positie aandeelhouder

De positie van een bestuurder binnen een vennootschap is niet te vergelijken met de positie van een aandeelhouder. Een aandeelhouder is weliswaar gehouden om rekening te houden met het belang van de vennootschap maar hij mag zijn aandeelhoudersbevoegdheden in de eerste plaats ten behoeve van zichzelf uitoefenen. Het verstrekken van een volmacht door de aandeelhouder aan een derde om zijn aandeelhoudersbevoegdheden uit te oefenen is dan ook van een geheel andere orde dan het verstrekken van een volmacht door een aandeelhouder-bestuurder aan een derde om bestuurstaken uit te oefenen als die derde niet door de aandeelhoudersvergadering is benoemd.

Vennootschapspiraterij

In de Gelderse zaak ging het, kort gezegd, om twee aandeelhouders die beiden tevens bestuurder waren van een vennootschap. Los van het feit dat één van de aandeelhouders zijn bestuurstaken volledig liet uitoefenen door een derde, buiten de aandeelhoudersvergadering om, was het handelen van deze derde er ook nog eens volledig op gericht om de andere aandeelhouder-bestuurder te benadelen in zijn positie. De rechter betitelde de handelwijze van deze derde zelfs als “vennootschapspiraterij” nu hij zich niet bleek te houden aan enige wettelijke of statutaire regel.

Ontstentenis of belet

Het verweer van de volmachtgevende aandeelhouder-bestuurder dat hij zich vanwege gezondheidsredenen genoodzaakt had gezien om voor zijn bestuurstaken een volmacht aan de derde te geven, werd door de rechter niet als een rechtvaardiging gezien voor de gang van zaken. De statuten bevatten een regeling hoe te handelen in geval van ontstentenis of belet van een bestuurder. Die regels dienen in zo'n situatie gevolgd te worden. Het is niet aan een zieke aandeelhouder-bestuurder om zelf voor vervanging zorg te dragen.

Dubbel onrechtmatig handelen

De rechter oordeelde dat er sprake was van onrechtmatig handelen door de ene aandeelhouder-bestuurder jegens de andere aandeelhouder-bestuurder. Niet alleen het verstrekken van een volmacht aan een derde zonder mandaat van de algemene vergadering van aandeelhouders was onrechtmatig maar ook het feit dat de aandeelhouder-bestuurder tolereerde dat deze derde ten opzichte van de andere

* Rechtbank Gelderland, 19 april 2017; ECLI:NL:RBGEL:2017:32730.

aandeelhouder-bestuurder in strijd met de redelijkheid en billijkheid handelde. Verdere betrokkenheid van de derde bij de vennootschap werd niet toegestaan en partijen mochten geen uitvoering geven aan besluiten die door de derde (zouden) zijn genomen, dit alles op straffe van een dwangsom.

Conclusie

Het mandaat om een bestuurder te benoemen berust bij een vennootschap, niet zijnde een structuurvennootschap, in beginsel bij de algemene vergadering van aandeelhouders. Het verstrekken van een volmacht om te besturen kan niet zonder een daartoe strekkend besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders of, als dat in de statuten zo is bepaald, een besluit van de vergadering van houders van aandelen van een bepaalde soort of aanduiding.

Het kunnen uitoefenen van invloed op de benoeming van het bestuur wordt beschouwd als een essentieel recht van aandeelhouders.

Aukje Haan

Advocaat | partner | mediator

T +31 30 2121 747

E aukje.haan@cms-dsb.com